

Rozkazovací způsob (imperativ)

Imperativ se tvoří z tvaru 3. osoby množného čísla přítomného času.

1) jeden konsonant + koncovka

oni nesou – nes, nesme, neste (–, –me, –te)

Pozor: oni jedou – jed', oni platí – plať, oni zapomenou – zapomeň; oni kouří – kuř, oni koupí – kup; oni píšou – piš

2) dva konsonanty + koncovka

oni kreslí – kresli, kresleme, kreslete (–i, –eme, –ete)

Pozor: po d, t, n, b, p, v, m jsou koncovky –i, –ěme, –ěte: oni jdou – jdi, jděme, jděte, oni čtou – čti, čtěme, čtěte, oni začnou – začni, začněme, začněte, oni vezmou – vezmi, vezměme, vezměte, oni spí – spi, spěme, spěte, oni pozvou – pozvi, pozvěme, pozvěte

3) slovesa typu „dělat“

oni dělají – dělej, dělejme, dělejte

Nepravidelná slovesa: pojď (sem) x jdi (tam) (jít); stůj (stát), buď (být), měj (mít), jez (jíst), sněž (snít), věz (vědět) – pověz (povědět), odpověz (odpovědět), viz (vidět), pospěš si (pospíšet si), pomoz (pomocť) aj.

Nepřímý imperativ: Řekni mu, ať to udělá (=aby to udělal; že to má/musí udělat).

1) Dejte do rozkazovacího způsobu:

Vzor: *Pracuješ pečlivě. – Pracuj pečlivě. Říkáte nám to včas. – Řekněte nám to včas.*

1. Jdeš do školy.
2. Sedíte vpředu.
3. Čtete pomalu a srozumitelně.
4. Pamatujeme si to dobře.
5. Pracujete o víkendu.
6. Čekáš na mladší sestru.
7. Jsme ochotni to udělat.
8. Vstaneš už v šest.
9. Sepíšeš všechny otázky a návrhy.
10. Jíte dost ovoce a zeleniny.
11. Pijeme více vody.
12. Máš se na prázdninách moc hezky.
13. V neděli spíte dlouho.
14. Dáš mi napít?
15. Pomůžete nám s překladem.
16. Vodiš dcerku do školky.
17. Rozloučíš se se spolužáky a spolužačkami.
18. Nejdříve se učešete.
19. Jedeme o prázdninách nejdříve do hor a pak k moři.
20. Mluvíme nahlas.

2) Dejte do 2. osoby rozkazovacího způsobu:

Vzor: *Ať mi čte pohádku. – Čti mi pohádku. Kéž mi brzo napíšu. – Napište mi brzo.*

1. Ať tam nechodí sám.
2. Ať se už nezlobí.

3. Ať nám s tím pomůžou.
4. Kéž pro mne zajedou!
5. Ať si Eva nebere velký kufr.
6. Ať zavřou a zamknou.
7. Kéž udělá zkoušku!
8. Ať zavolají ještě jednou.
9. Ať všechno sní.
10. Ať jedou opatrně.

3) Dejte do 3. osoby rozkazovacího způsobu:

Vzor: Pojdte s námi do kina. – Ať jdou s námi do kina.

1. Nekuř mi tady.
2. Řidte pomalu.
3. Měj hezké počasí.
4. Dej mi vědět.
5. Umyjte si auto.
6. Spěte klidně.

4) Odpovězte na otázky:

Vzor: Mám otevřít okno? – Ano, otevři.

1. Mám to přečíst? Ano, to.
2. Máme mu to říct? Ano, mu to.
3. Mám na tu výstavu jít? Ano,
4. Máme jim odpovědět? Ano, jim.
5. Mám stát v pět před bankou? Ano, tam.

5) Tvořte záporný rozkazovací způsob (pozor na změnu vidu):

Vzor: Dělej/Udělej to rychle! – Nedělej to rychle!

1. Počkej na mě po divadle!
2. Řekni to mamince!
3. Jděte pryč!
4. Jed' večer do Brna!
5. Kup si to auto!
6. Oblékněte se teple!
7. Zapište si tu informaci!
8. Skoč do vody!
9. Vezmi si deštník!
10. Jedťte metrem!
11. Přines mi kávu!
12. Otevřete okno!
13. Zazpívej si!
14. Podívejte se nahoru!
15. Přečti si ten dopis!
16. Ukaž jim svůj test!
17. Vraťte se brzo!
18. Dej mu čokoládu!